

Babel virtual, la torre de la discòrdia

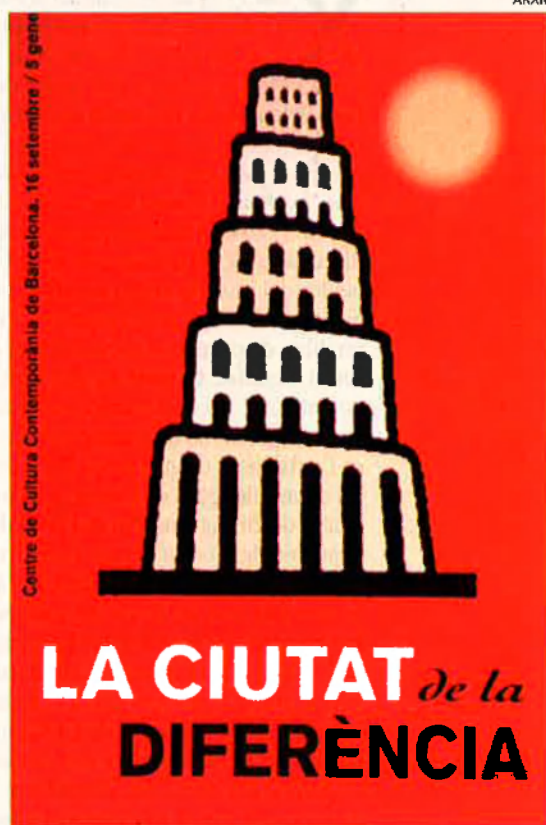
Galeria Virtual acusa la Fundació Baruch Spinoza d'haver-se-li apropiat la torre de Babel com a símbol de pluralitat i motiu argumental de l'exposició 'La ciutat de la diferència'.

L'havien batejada així: *Humanitat. Iguals i diferents*. Però finalment s'ha presentat en societat amb el nom de *La ciutat de la diferència*. Aquesta és l'exposició que acollirà, a partir del 16 de setembre, el Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i que es féu conèixer en conferència de premsa el 31 de maig proppassat. "Es tracta d'una reflexió pedagògica sobre la diversitat en un moment en què Europa sent el perill de desvetllar els seus fantasmes homogeneïtzadors". Amb aquestes paraules el filòsof i director del CCCB, Josep Ramoneda, expressava l'esperit de la mostra.

La ciutat de la diferència ha estat organitzada per la Fundació jueva Baruch Spinoza, entitat basada en el respecte al pluralisme i que inclou en el patronat destacades personalitats del món de la cultura i de la comunicació, com ara el publicista Lluís Bassat, l'historiador i polític Josep Maria Ainaud de Lasarte o l'alcalde de Girona, Joaquim Nadal. L'exposició aspira a regenerar les bases ideològiques en el concepte de la pluralitat i de la diversitat cultural. És més, el seu comissari, l'antropòleg Manel Delgado ha treballat sobre la ciutat com un nou escenari de la diversitat; com un "refugi paradoxal de la diversitat contra l'homogeneïtzació". Aquests són els propòsits del discurs que veu en la diversitat la solució per a les ciutats; allò que els ha permès de perviure. "La diferència és necessària. I la necessitat dels contrastos pot configurar la base del pensament", va sentenciar Delgado. Igualment, l'exposi-

ció vol explicar al públic, especialment al públic escolar, que la identitat de cadascú és, en essència, mestissa. Per això mateix el comissari i la direcció de la Fundació han adoptat la Torre de Babel com a símbol d'una pluralitat: "lluny del càstig diví, la torre ha estat el mecanisme que ha fet que les ciutats avancessin".

Apropiació indeguda. Això no obstant, Galeria Virtual, col·lectiu de recerca que es dedica a projectes interdisciplinaris i, en especial a la Realitat Virtual, ha denunciat l'apropiació indeguda de la imatge de Babel com a símbol de pluralitat. El projecte *Babble. La torre de Babel Virtual*, que presentava aquest equip, format pels germans Narcís i Roc Parés i per l'escriptor Màrius Serra, s'havia d'incloure a l'exposició, després d'una tanda de negociacions i d'onze reunions entre la Fundació i Galeria Virtual. El projecte elaborat per l'Institut Universitari de l'Audiovisual de la Universitat Pompeu Fabra, fou desestimat, finalment, quan al gener hi hagué l'últim encontre sense novetats. En principi, el mite de la torre de Babel no apareixia en el plantejament inicial de l'exposició, tal com l'havia pensada Delgado, ni ningú no havia proposat cap canvi d'orientació en el darrer contacte (gener del 1996). En conseqüència, els autors del projecte de Realitat Virtual han mostrat el seu malestar pel que consideren una apropiació de la torre de Babel. La queixa no ve de l'ús d'una idea que és patrimoni universal, sinó perquè hi ha hagut "unes negociacions concretes per a incloure

aquest Babel virtual en l'exposició, que originàriament no contenia la torre de Babel". Aquesta és la rèplica de Màrius Serra a les declaracions de José Aguirre, director de la Baruch Spinoza, afirmant que el símbol de Babel és "patrimoni de la humanitat".

De fet, d'un projecte sense torre a un projecte que té la torre de motiu central, com deixa veure el cartell de l'exposició, hi ha tot un abisme —i això sense comptar el propòsit d'erigir una torre de dues alçades a la plaça de Catalunya...

Cartell de l'exposició "La ciutat de la diferència". El comissari i la direcció de la Fundació Baruch Spinoza han pres la Torre de Babel com a símbol de la diferència.

Eliseu T. Climent